

De Commissie Gelijke Behandeling

Iedereen die zich ongelijk behandeld voelt op grond van godsdienst, levensovertuiging, politieke overtuiging, ras, geslacht, nationaliteit, seksuele gerichtheid, burgerlijke staat, arbeidsduur of tijdelijk contract kan sinds 1994 de Commissie Gelijke Behandeling (CGB) vragen om een oordeel. Sinds december 2003 maken handicap en chronische ziekte ook deel uit van deze zogenoemde discriminatiegronden.

door mr. Sherida Jurg-Smith

De CGB toetst hierbij aan de gelijke behandelingswetgeving. De gelijke behandelingswetgeving omvat diverse wetten, maar de Algemene Wet Gelijke Behandeling (AWGB) is hierbij de voornaamste. In artikel 1 AWGB is bepaald dat onderscheid op grond van, onder andere, ras verboden is. Dit verbod geldt zowel voor direct als voor indirect onderscheid, hoewel er bij indirect onderscheid in sommige gevallen nog sprake kan zijn van een geoorloofde rechtvaardigheidsgrond. In artikel 7 lid 1 AWGB is bepaald dat onderscheid maken op deze gronden verboden is in arbeidsverhoudingen, bij het aanbieden van goederen en diensten, en bij het geven van advies over school- en beroepskeuze. Artikel 7 lid 2 AWGB maakt een uitzondering voor instellingen voor bijzonder onderwijs. Deze mogen ten aanzien van de toelating en deelname aan het onderwijs eisen stellen die gelet op het doel van de instelling nodig zijn om haar grondslag te verwezenlijken, maar dat mag uiteraard niet leiden tot ongerechtvaardigd onderscheid. Voor schoolbesturen is het nog wel eens lastig om hun beleid af te stemmen op de geldende wet- en regelgeving. Dit blijkt weer eens uit een uitspraak van de Commissie Gelijke Behandeling van 29 juli 2003.

Probleem Ede Het bestuur van CNS Ede (zie pagina 6 en 7 van dit magazine) hanteert een toelatingspercentage van 15% voor anderstalige leerlingen, de zogenaamde NT2-leerlingen. Als het aantal anderstalige leerlingen in een groep boven die grens dreigt te komen worden die leerlingen doorverwezen naar een andere school van de vereniging. De vereniging stelt dat er hierdoor geen sprake is van weigering, maar van spreiding om integratie te bevorderen. Daarnaast had het bestuur een convenant gesloten met andere schoolbesturen en de gemeente Ede dat spreiding van leerlingen uit de Sinti- en Roma-gemeenschap tot doel had.

Uitspraak Commissie Gelijke Behandeling De CGB heeft zich over de vraag gebogen of het bestuur onderscheid gemaakt heeft op grond van ras en derhalve in strijd met de gelijke behandelingswetgeving heeft gehandeld door:

1. het hanteren van een toelatingspercentage van maximaal 15% voor anderstalige leerlingen en
2. door haar beleid ten aanzien van leerlingen uit de Sinti- en Romagemeenschap.

De uitspraak luidt dat er bij het hanteren van een toelatingspercentage van 15% voor anderstalige leerlingen sprake is van indirect onderscheid op grond van ras. Het beleid heeft immers tot gevolg dat het met name de leerlingen van allochtone afkomst zullen zijn die hierdoor getroffen worden.

Daarna woog de commissie af of er een rechtvaardiging was voor het indirect onderscheid. Wat het percentage betreft vond de CGB dat dit onvoldoende onderbouwd was. Er was niet aangetoond dat het percentage van 15% noodzakelijk was om de kwaliteit van het onderwijs te bevorderen.

De ervaringsgegevens en gegevens uit het leerlingvolgsysteem, waar het bestuur vanuit was gegaan bij het vaststellen van het beleid, waren niet inzichtelijk gemaakt en derhalve niet toetsbaar door de CGB. Daarnaast bleek uit gegevens van het bestuur dat het met de mindere kwaliteit van het onderwijs in deze groepen eigenlijk wel mee viel. Derhalve werd niet voldaan aan de vereisten die worden gesteld aan de objectieve rechtvaardiging bij het toepassen van indirect onderscheid op grond van ras.

Met het convenant werd door de CGB gelijk korte metten gemaakt. In het convenant was sprake van direct onderscheid op grond van ras, hetgeen te allen tijde verboden is. Dat het initiatief voor dit convenant bij de gemeente Ede lag, die tevens contractpartner was, deed niet ter zake. Men kan uiteraard convenanten sluiten met wie men wil, maar dat mag nooit in strijd zijn met het beginsel van gelijke behandeling als bepaald in de AWGB. Ook iedere gemeente wordt geacht de wet te kennen. ●

Sherida Jurg-Smith is jurist bij Dyade en werkt vanuit de vestiging Ede.